GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACŢIUNEA ŞI ADMINISTRAŢIUNEA:
BRAŞOVŬ, piaţa mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE IN FIECARE ḌI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe şése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România şi străinătate:
Pe anŭ 40 fr., pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 francĭ.

ANULŬ L.

SĔ PRENUMERĂ:
la poşte, la librării şi pe la dd. corespondenţĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. şi timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 37. | Mercurĭ, 18 Februariu (2 Martie). | 1887.

Braşovŭ, 17 Februariu 1887.

Intr'unulŭ din numerii trecuţĭ amŭ arătatŭ în articululŭ de fondŭ de ce mare libertate se bucură scólele neromâne din România, şi cu argumente tarĭ amŭ doveditŭ, că acele scóle nu numai nu se potŭ plânge de nicĭ o ingerinţă din partea organelorŭ autorităţii scolare a statului, ci din contră suntŭ întêmpinate cu tótă bunăvoinţa şi unele chiar subvenţionate de guvernŭ.

Făcêndŭ o comparaţiă între starea scólelorŭ neromâne din România, scóle ale unorŭ coloniştĭ de erĭ alaltăerĭ numai, şi între starea scólelorŭ nemaghiare din Tansilvania şi Ungaria, şi mai cu sémă a scólelorŭ nóstre, ale Românilorŭ, poporŭ autohtonŭ în aceste ţĕrĭ, nu ne-amŭ pututŭ opri d'a nu esclama, că le invidiămŭ străinilorŭ din România sórtea scólelorŭ lorŭ, în care 'şĭ potŭ desvolta şi cultiva limba şi naţionalitatea lorŭ totŭ aşa de liberŭ ca în patria mamă.

Eramŭ deplinŭ convinşĭ, că adevĕrurile, ce l'-amŭ spusŭ în acelŭ articulŭ, argumentele cele tarĭ ce le-amŭ adusŭ spre a dovedi, că stăpânirea ungurescă n'are dreptulŭ a se gera ca liberală, eramŭ deplinŭ convinşĭ, ḍicemŭ, că vorŭ sĕ producă supĕrare, pentru că adevĕrulŭ şi dreptatea supĕră pe cei ce le 'nlocuescŭ cu falsitatea şi cu strîmbătatea, şi 'i supĕră cu atâtŭ mai multŭ, cu câtŭ n'au curagiulŭ d'a păşi pe faţă cu tótă urîciunea principiilorŭ lorŭ de intoleranţă şi absolutismŭ, ci 'şĭ mai iau şi odiosulŭ rolŭ alŭ vameşilorŭ şi fariseilorŭ.

Cele mai multe foi ungurescĭ au avutŭ puterea d'a se stăpâni, de a'şĭ înăbuşi supĕrarea, pentru că şi-au simţitŭ slăbiciunea şi neputinţa d'a combate argumentele nóstre. Nu se póte lăuda însĕ cu acésta fóia koşutistă din Cluşiu, în care cătranulŭ contra Românilorŭ clocotesce ca materia dintr'unŭ vulcanu. In locŭ sĕ ne aducă măcarŭ unŭ singurŭ argumentŭ contra celorŭ ḍise de noi, se afundă în absurdităţĭ, în şovinismŭ, în grandomaniă şi în neadevĕrurĭ, căcĭ étă ce ḍice:

„...Acea scólă germană din Iaşĭ se'nţelege de sine că a pututŭ sĕ refuse acele lămurirĭ unei autorităţĭ, care n'are asupra ei nicĭ unŭ dreptŭ de a dispune. Orĭ dóră în România universitatea e o autoritate imediată peste celelalte institute de învĕţămentŭ? Conduce ea scolele inferióre? Nu!.... Dér decă universităţile au în adevĕrŭ dreptulŭ sĕ se amestece ca autorităţi în afacerile institutelorŭ de învĕţămentŭ inferióre şi acestea le ignoreză dreptulŭ, atuncĭ e o dovadă, că autorităţile n'au nicĭ o vadă şi că statulŭ e slabŭ. Din contră imprejurarea, că guvernulŭ sprijinesce scóla reală germană, e o dovadă că guvernulŭ are nevoiă de acéstă scólă, căcĭ în casŭ contrarŭ guvernulŭ n'ar fi atâtŭ de nătângŭ, sĕ arunce 15,000 francĭ, când ar pute întrebuinţa aceştĭ banĭ pe têremulŭ propriei sale instrucţiunĭ publice. De aci nu póte urma, că România e mai liberală decâtŭ noi. Cunósce »Gazeta« noulŭ proiectŭ de lege asupra instrucţiunei publice în România? Nu-lŭ cunósce orĭ nu vrea sĕ scie nimicŭ despre elŭ. Ei bine, după acestŭ proiectŭ de lege e permisŭ sĕ esiste în România de aci înainte numai scóle cu limba de instrucţiune română şi tóte institutele de învĕţămentŭ stau sub nemijlocita supraveghiare a statului.« („Ellenzek“ din Febr. a. c.)

Şi ca sĕ se cufunde biata fóiă kosutistă şi mai adêncŭ în nomolulŭ „argumentelorŭ“ sale, că nu suntemŭ persecutaţĭ, întrébă: Câte milióne a votatŭ Germania, ca sĕ ruineze o naţionalitate? Pentru ce Rusia rusifică Basarabia?

Va sĕ ḍică esistă în România scóle neromâne, carĭ fără témă de a fi supĕrate în urmă potŭ refusa a satisface unei cererĭ a ministrului instrucţiunei, fiă că se simtŭ atinse în dreptulŭ lorŭ séu din prea mare rĕsfăţare. Este acésta o lipsă de vĕḍă a autorităţilorŭ şi o slăbiciune a statului, orĭ este libertate? Ce s'ar întêmpla cu o scólă nemaghiară, care în puterea autonomiei ei legale ar refusa a da lămurirĭ, nu ministrului de instrucţiune ci celui din urmă inspectorŭ scolarŭ ungurescŭ? Dér sĕ întórcemŭ lucrulŭ şi sĕ întrebămŭ: Ar fi documentatŭ guvernulŭ românŭ o deosebită tăriă décă ar fi constrînsŭ cu forţa pe direcţiunea scólei neromâne din Iaşi sĕ satisfacă fără amânare cererei sale ce nu-i era impusă de lege? — Noi credemŭ din contră că în casulŭ acesta ar fi documentatŭ slăbiciune.

Prin urmare când la noi în Ardélŭ şi în Ungaria nu se respectă autonomia legală a scólelorŭ; când voinţa ministrului se pune mai pre susŭ de lege; când dela notarŭ, solgăbirĕu, fişpanŭ şi până la ministru, toţi dearêndulŭ ingerézĕ în afacerile scólelorŭ nemaghiare spre a doveḍi „vĕḍa“ şi „tăria“ statului, atuncĭ, ḍĕu, de tóte póte fi vorba numai de libertate nu.

Ce privesce subvenţionarea scólei reale germane din Bucurescĭ, e o absurditate a ḍice, că guvernulŭ românŭ are nevoiă de acéstă scólă când scóle reale esistă în România şi când limba germană se învaţă ca studiu obligatŭ şi în gimnasii şi în scólele comerciale. E cu atâtŭ mai mare absurditate, cu câtŭ visteria statului românŭ e departe de a servi ca locuinţă paiangenilorŭ, şi ar pute pune în cóstele scólei germane nu numai o singură scólă română. Dér guvernulŭ românŭ subvenţionéză o scólă neromână, pentru că e guvernŭ liberalŭ alŭ unei ţĕrĭ liberale, care preţuesce cultura fiă în orice limbă, şi pentru că nu 'şĭ bate jocŭ de limba şi naţionalitatea nimĕrui, nicĭ nu alergă după desnaţionalisarea străinilorŭ.

Dér ce ni se întêmplă nouă Românilorŭ de aicĭ? Nu numai că nu ni se subvenţionéză nicĭ o scólă — de cumva n'amŭ voi s'o maghiarisămŭ — dér încă se ridică cu banii noştri căştigaţĭ cu amarŭ scóle ungurescĭ, în cóstele scólelorŭ nóstre, pentrucă, vorba fóiei ungurescĭ, nu e nătângŭ guvernulŭ ungurescŭ *sĕ ne şi ia şi sĕ ne şi dea*. Este acésta libertate, orĭ despoiare de dreptur ĭ?

Sĕ vedemŭ cum stă lucrulŭ cu proiectulŭ de lege alŭ instrucţiunei în România. Aci fóia ungurescă se dovedesce şi ignorantă. Citéză unŭ punctŭ nu din proiectulŭ ministrului de instrucţiune, ci din contraproiectulŭ profesorilorŭ. Ei bine, tocmai acestui punctŭ alŭ contraproiectului face mai mare oposiţiune ministrulŭ Sturdza. Sĕ ne spună fóia ungurescă unŭ casŭ, în care s'a opusŭ vr'odată ministrulŭ Trefort unei pornirĭ vătĕmătóre învĕţămentului naţionalităţilorŭ orĭ că n'a fostŭ chiar elŭ iniţiatorulŭ acestor pornirĭ. Şi apoi cum vine fóia ungurescă sĕ ne combată c'unŭ *proiectŭ*, despre a căruia sórte încă nimicŭ nu se scie, căcĭ încă nicĭ în desbaterea parlamentului nu s'a adusŭ? Şi décă cu tóte astea s'ar întêmpla, ca fraţii noştri de dincolo luându-şĭ esemplu rĕu dela Ungurĭ sĕ scurteze pe locuitorii neromânĭ ai ţĕrei în libera lorŭ desvoltare culturală, crede óre fóia kossutistă, că prin acésta s'ar spăla şi s'ar ispăşi tóte pĕcate e guvernanţilorŭ ungurĭ comise în ḍiua mare în contra poporului băştinaşŭ românŭ de dincóce?

Dér ne mai aduce fóia ungurescă ca esemplu pe Germania şi pe Rusia, spre a ne arĕta că nu suntemŭ persecutaţĭ ca Polonii din Rusia şi Românii din Basarabia. Ei bine, óre Ungurii n'ar vota bucurosŭ multe milióne, ca sĕ ruineze naţionalităţile, décă visteria statului n'ar fi cu totulŭ sleită de banĭ? Óre nu se frământă şi Ungurii sĕ ne maghiariseze, dovadă legile din 1878 şi 1882, dovadă înfiinţarea scólelorŭ de statŭ între Nemaghiarĭ, dovadă persecutarea scólelorŭ acestora de autorităţile scolare ungurescĭ, dovadă kulturegyletulŭ şi sprijinirea lorŭ din partea guvernului, dovadă declararea din ḍilele trecute a ministrului Trefort, cu ocasiunea desbaterei bugetului cultelorŭ şi instrucţiunei, că are de gândŭ sĕ desfiinţeze mai multe scóle confesionale şi sĕ le 'nlocuiască cu scóle de statŭ?

Nu e maghiarisare şi persecuţiune, când grădina de copii săsescă din Bistriţa sĕ'nchide numai pentru că aşa vrea inspectorulŭ şcolarŭ şi fişpanulŭ? Nu e maghiarisare şi persecuţiune, când inspectorulŭ şcolarŭ şi notarulŭ din Crişiu interḍicŭ sub ameninţare d'a se mai ţiné serate litetare în şcóla săsescă de acolo? Nu-i maghiarisare şi persecuţiune când şcóla română a copiilorŭ dela meserii din Braşovŭ s'a închisŭ, pentru că obiectele nu s'au propusŭ şi în limba maghiară?

Libertate e, când în scólele nóstre nu ni se mai permite a învĕţa istoria trecutului nostru? Libertate e când cărţĭ nevinovate ca „Fata dela Cozia,“ „Economia rurală la Românĭ“, „Cursŭ de agricultură,“ „Studii de economia rurală,“ „Epistolia“, „Visulŭ Maicei Domnului“, „Alexandria“, „Arghirŭ şi Elena“, „Calendare“, „Basme“ ş. a. se confiscă de autorităţile ungurescĭ?

Dér cine ar mai fi în stare sĕ înşire dearêndulŭ nenumĕratele şi nesfêrşitele doveḍĭ, ce le primimŭ ḍilnicŭ despre aceea, că maghiarisarea şi numai maghiarisarea o voescŭ Ungurii „liberalĭ“ dela putere?

SCIRILE ḌILEI.

„Militär-Zeitung“ află, ca Maiestatea Sa a admisŭ *introducerea puscei cu repetiţiă* Mannlicher pentru infanteriă.

—x—

Deputatulŭ *Ugron Gábor* scrie unŭ articulŭ fondŭ în „Ellenzek“, prin care îndemnă pe fii Ungariei la curagiu şi pregătirĭ continue în faţa pericolului iminentŭ alŭ unui rĕsboiu cu Rusia. „Las' sĕ vedă totă lumea — ḍice Ugron — că toţĭ fii Ungariei, fiecare omŭ din acéstă ţéră este gata a'şĭ apĕra patria sa contra tiranismului rusescŭ. Las' sĕ vedă chiar şi Viena, că nisuinţele naţiunei maghiare nu tindŭ la slăbirea, ci la potenţarea splendorilorŭ străbune ale tronului.“ Spre scopulŭ acesta îndemnă Ugron sĕ nu se cruţe spesele de lipsă, der îşĭ esprimă durerea, că atâţia banĭ trebue sĕ se dea pe mâna unui guvernŭ atâtŭ de risipitorŭ, uşuraticŭ şi cu nume rĕu, care nu dă garanţă despre aceea, că lupta pentru esistenţă a naţiunei se va purta cu succesŭ. Câtŭ pentru *glóte*, ḍice Ugron, acestea vorŭ sta in legătură cu honveḍimea şi *se vorŭ organisa pe basă naţională. Armele vorŭ fi în mâna Maghiarilorŭ, pentru ca sĕ păḍéscă ordinea publică şi pacea internă faţă cu órecare naţionalitate revoltătóre*, in timpŭ ce armata comună şi honveḍimea va intempina pe inimicŭ în afară de graniţele ţĕrei. — Rĕu l'a apucatŭ ferbinţelele pe deputatulŭ sĕcuiu, norocŭ numai, că în Ardealŭ se găsesce ghiaţă destulă şi suntemŭ încă in ernă.

—x—

S'au mâniatŭ intrĕ ei actualulŭ viceşpanŭ alŭ comitatului *Murĕşŭ-Turda*, Sándor László, şi Szentiványi Kálman, fostulŭ viceşpanŭ alŭ acestui comitatŭ. Ca rĕsbunare, actualulŭ viceşpanŭ face grave imputărĭ lui Szentiványi pentru numĕróse abusurĭ şi incurcăturĭ, eşite la ivelă după dimisionarea acestuia din postŭ. Mai vertosŭ in şedinţa publică a comitetului permanentŭ, ţinută la 25 Februarie in Tergulŭ Murĕşului, d. Sándor face importante destăinuirĭ asupra modului, cum d. Szentiványi administra banii comitatului până era în oficiu. După cum se vede din aceste destăinuirĭ, d. Szentiványi se juca in vremea lui cu miile comitatului, ca şi copii pe la Pascĭ cu ouĕle roşii fără a ave témă de nicĭ unŭ controlŭ. Décă statulŭ dispune de astfelu de organe administrative, nu e mirare chiar de locŭ, cum de se sporescŭ in aşa mĕsură inspăimântătore deficitele Ungariei pe tóte terenele. E vorba de mai multe mii de florinĭ şi neregularităţĭ grozavŭ de marĭ in administrarea banilorŭ, pentru carĭ d. Szentiványi — décă n'a sciutŭ sĕ se păḍéscă de a nu supĕra pe succesorulŭ sĕu — trebue acum sĕ-şĭ dea sémă

—x—

Reuniunea de cântărĭ săsescă din Brașovŭ: *Kronstädter Männer-Gesangverein*, a arangiatŭ Joi in 24, Sâmbătă în 26 și Lunĭ în 28 Februariu a. c. o serată cu producțiunĭ vesele (heitere Liedertafel) în sala Redutei sub conducerea d-lorŭ dirigențĭ de corŭ Antonŭ Brandner și Leopoldŭ Frank. Seratele aceste și-au câștigatŭ unŭ renume frumosŭ, așa că la cele două representațiunĭ dintâiu biletele erau luate cu două dile inainte și anevoie găsea omulŭ locŭ décă nu se presenta cu o oră inainte de inceperea producțiunei. Și'n adevĕrŭ, programa de acum n'a rĕmasŭ indĕrĕtulŭ celorŭ din alțĭ anĭ.—Partea 1-a s'a introdusŭ c'unŭ corŭ bărbătescŭ „Spielmannslied" de R. Schwalm, cântatŭ cu putere și cu multă esactitate A urmatŭ apoi unŭ solo alŭ baritonistului Fr. Stenner, bravŭ esecutatŭ; composiția musicei de A. Brandner, precum și tecstulŭ de E. K. au fostŭ câtŭ se póte de bine succese. Cupletulŭ „Jeunesse dorée", compusŭ (tecstulŭ și musica) și esecutatŭ de E. Kühlbrandt a produsŭ multŭ hazŭ și a fostŭ de repețite orĭ și fórte viu aplaudatŭ de publicŭ. Efectulŭ ar fi fostŭ, credemŭ, încă și mai mare, decă refrenulŭ cupletului ar fi fostŭ predatŭ într'unŭ tempo puținŭ mai acceleratŭ. A urmatŭ comedia în trei tablourĭ pentru vocĭ solo și chorŭ de E. S. Engelsberg „Dr. Heine sĕu unŭ rigurosŭ în timpŭ de veră", piesă care a fostŭ bine studiată și dibaciu cântată și jucată de toțĭ participanțiĭ. — Partea a 2-a a programeĭ s'a începutŭ cu-o producțiune instrumentală umoristică a membrilorŭ reuniuneĭ de cântărĭ sub direcțiunea lui Floda Zsiev (d. A. Weiss) După ce s'a recomandatŭ publicului cu capela sa, a esecutatŭ unŭ potpuriu »Suvenirŭ din Bulgaria", compusŭ de densulŭ, care s'a începutŭ cu marșulŭ lui Battenberg și s'a finitŭ cu hora bulgărescă; mai departe o polcă française „Jeunesse doree«. Ambele piese au seceratŭ aplause. „Cuartetulŭ jidovescŭ," ce a urmatŭ, a fostŭ fórte bine nemeritŭ și a produsŭ multă ilaritate. Debutanțiĭ, în frunte cu d. F. Schmidt, n'au mai lăsatŭ nimicŭ de doritŭ. Satirisarea povesteĭ cu „milionulŭ« celŭ vestitŭ a fostŭ sublimă. În piesa următóre »der falsche Persoir" s'au produsŭ d. A. Weiss ca tobașŭ dibaciu pe mai multe tobe, cu acompaniarea orchestreĭ sale. — O frumósă încheiere a programeĭ a fostŭ representarea operetei comice „Der Schatz« (comóra) de Alphonse Maurice. D-șóra Jetty Hiemesch (Otta) a cântatŭ și a jucatŭ ca totdeuna fórte drăgălașŭ: d-șóra Leontina Neugeboren (Teresa) a seceratŭ pentru întâia óră pe scenă meritate aplause; cu multă pricepere și-a jucatŭ rolulŭ d. Ernst Hintz (judele satuluĭ) pe care l'a ajutatŭ și vocea sa escelentă de baritonŭ, fórte bine a cântatŭ și tenoristulŭ d. Orendi (Frieder). Numĕrosulŭ chorŭ de dame bine disciplinatŭ și puternicŭ a contribuitŭ multŭ la reușita piesei, care în partea eĭ musicală este a se datori în deosebĭ diligențeĭ și dibăcieĭ d-lorŭ dirigențĭ Brandner și Frank. Producțiunea a duratŭ până la medulŭ nopțiĭ.

—x—

Ni se scriu următórele: »Am ințelesŭ, că în *Bandulŭ de Câmpiă* la 20 Faurŭ s. n. s'a ținutŭ cu mare svonŭ balulŭ în favórea Kulturegyletuluĭ. Fiĭ luĭ Arpadŭ au alergatŭ a'șĭ depune dinarulŭ lorŭ pe »altarulŭ« Kulturegyletuluĭ: numaĭ câtŭ nu au fostŭ tare norocoșĭ în așteptarea lorŭ, ér dintr'enșiĭ unulŭ, fiindŭ tare flămândŭ, pre la cină era gata de a duce veste despre resultatulŭ Kulturegyletuluĭ și dincolo de mormĕntŭ, décă din norocirea luĭ nu-lŭ rețineu îndĕrĕtŭ ceĭ ce au venitŭ în ajutorŭ de i-au scosŭ osulŭ, deja acățatŭ în gâtŭ cu atâta putere, câtŭ densulŭ n'a pututŭ a-lŭ maĭ scóte. Ce privesce pe Româniĭ din locŭ și jurŭ și-au cunoscutŭ chiămarea lorŭ, afară de fiiulŭ fostuluĭ preotŭ gr. or. cu numele *Ioanŭ Hodoșŭ*, care incă a alergatŭ cu dinarulŭ sĕu la picióreleKulturegyletuluĭ, uĭtându-șĭ sĕrmanulŭ că s'a hrănitŭ cu prescură românéscă și se hrănesce încă și astădĭ.« —

—x—

Cu privire la *museulŭ comercialŭ din Budapesta d. Eug. Jekelius*, representantulŭ museuluĭ pentru Brașovŭ și împrejurime, face cunoscutŭ cercurilorŭ interesate, că direcțiunea museuluĭ a hotărîtŭ ca, pe lângă folosirea unuĭ spațiu de unŭ metru pătratŭ fără chiriă, pentru orĭce altŭ metru pătratŭ și pentru acele obiecte ce nu se espunŭ în dulapurĭ, chiria loculuĭ pe unŭ anŭ se reduce dela 5 fl. la 2 fl. Astfelŭ de obiecte suntŭ de esemplu mașinĭ, carĕ, mobile, producte silvanale, parchete, producte agricole, ferŭ etc. Maĭ departe direcțiunea a hotărîtŭ, ca aceĭ producențĭ și industriașĭ, carĭ au de gândŭ sĕ ia parte la esposițiunea, ce se va deschide în luna Maiu, au sĕ'șĭ trimetă cólele de anunțare *celŭ maĭ târdiu până la 31 Martie a. c.*, deórece obiectele celorŭ carĭ se anunță maĭ târdiu nu se maĭ potŭ aședa în grupulŭ corĕspundĕtorŭ și nicĭ în catalogulŭ pe 1887 nu se potŭ aminti. *Terminulŭ de trimitere* a obiectelorŭ se va face cunoscutŭ, ér maĭ nainte sĕ nu se trimetă. Orĭce amĕrunte se potŭ cere de d. Jekelius, la camera de comerțŭ și industriă din Brașovŭ.

—x—

»Politische Correspondenz« dice, că cunoscutulŭ agitatorŭ (?) românŭ în Macedonia, d. *Apostolŭ Mărgărită* a fostŭ dilele trecute arestatŭ din ordinulŭ autoritățilorŭ turcescĭ în Macedonia. Scirea acésta are nevoiă de confirmare.

—x—

Reuniunea română de cântărĭ și musică din Orăvița a arangiatŭ Duminecă în 15 (27) Faurŭ 1887 în sala hoteluluĭ „Corona ung« din Orăvița unŭ *balŭ mascatŭ* cu ocasiunea căruia corulŭ a esecutatŭ „*Forfecării*" operetă comică în 1 actŭ, avĕndŭ rolurile astfelŭ împărțite: Oprescu, primarŭ: d-lŭ Lazarŭ *Dragoescu*, Sbicescu, studentŭ: d-lŭ Ioane *Popa*, Ghiță, haiducu: d-lŭ Alexie *Pocreanŭ*, Ioana, servitóre: d-lŭ Stefanŭ *Dodenciu*. Corulŭ studențilorŭ. Corulŭ senatorilorŭ.

—x—

Ni se scriu următórele: „*Societatea română de lectură* din *Roșia-montană* și-a ținutŭ adunarea generală anuală la 20 Februariu n., constituindu-se cu alegerea de președinte în persóna d-luĭ Simeonŭ *Henzelŭ*, de subpreședinte și cassarŭ d-lŭ parochŭ gr. cat. Ioanŭ *Maiorŭ*, de notarŭ și bibliotecarŭ d-lŭ Ioanichiu *Crișanŭ*. Sperămŭ că acești pre st. domnĭ, în carĭ și-a pusŭ societatea tótă speranța, vorŭ lucra neobosițĭ pentru sprijinirea susținerea și înaintarea societățiĭ, ca sĕ pótă fi de modelŭ celorlalte societățĭ de lectură în munțiĭ apusenĭ. — *Unŭ membru.* —

—x—

Primimŭ spre încunoscĭințare următórele: »Doritorilorŭ de-a posede „*Manualulŭ de stupăritŭ*" le aducŭ la cunoscință, că maĭ am încă esemplare, și ceĭ cemĭ trimitŭ prețulŭ de 65 cr. cu mandate postale primescŭ cartea cu porto solvitŭ, dela 10 esemplare primescŭ rabatulŭ indatinatŭ. *Teutii de susŭ, p. Nagybanya Ioanŭ Costinŭ* preotŭ.«

De lângă Făgărașŭ, Februariu 1887.

Onorate Dle Redactorŭ! Munca trebue resplătită omuluĭ și pentru fructulŭ îmbucurătorŭ alŭ munceĭ are sĕ urmeze laudă luĭ Dumnedeu și ómenilorŭ, carĭ au făcutŭ sĕ resară bunătatea. Unŭ astfelŭ de fructŭ alŭ munceĭ care a înveselitŭ inimile de Românŭ a fostŭ și „*producțiunea literară*« a corpuluĭ învĕțătorescŭ dela scóla confesională română din Becleanŭ (lângă Făgărașŭ), arangiată în frumosulŭ edificiu scolarŭ alŭ acesteĭ comune la 8 (20) Ianuariu a. c.

Învĕțătoriĭ acesteĭ comune: George Taflanŭ și Nicolae Ludu, fiĭ eșițĭ din sinulŭ poporuluĭ da aicĭ, nu înzadarŭ aruncă sĕmĕnța în pămĕntulŭ datŭ lorŭ spre cultivare, căcĭ aceea își aduce rodulŭ totdeuna la timpŭ în modŭ fórte mulțămitorŭ. Am observat'o acésta în repețite rĕndurĭ, când am avutŭ fericirea sĕ aprețiezŭ resultatele acesteĭ scóle.

Programulŭ producțiuneĭ din cestiune — căcĭ despre acesta voiu sĕ raportezŭ ceva onoratuluĭ publicŭ cetitorŭ — a fostŭ esecutatŭ pe deplinŭ și cu resultate preste așteptare, maĭ alesŭ unele puncte ale luĭ. „*Cuvĕntulŭ de deschidere*," rostitŭ de d-lŭ George Taflanŭ, învĕțătorulŭ primarŭ alŭ scóleĭ din Becleanŭ, a fostŭ seriosŭ și bărbătescŭ. În elŭ s'a arĕtatŭ însemnătatea scóleĭ în societate și a întrunirilorŭ literare pentru poporŭ. Cântările coruluĭ miestŭ: „*Țeră mândră*," „*Cântecululŭ gintei latine*" și „*Cisla*," cuartetŭ umoristicŭ-satiricŭ de C. Porumbescu, esecutate în diferite vocĭ de scolarĭ, scolărițe și ómenĭ adulțĭ din poporŭ, au fostŭ adevĕrate resultate ale arteĭ musicale. „*Dialogulŭ între ceĭ patru elevĭ*,« în care s'a arĕtatŭ însemnătatea scóleĭ și a meseriilorŭ pentru poporulŭ nostru, a fostŭ fórte instructivŭ, și glumele picante din elŭ au făcutŭ mare hazŭ publiculuĭ asistentŭ. „*Frații Sderĭ*," poesiă de Vasile Alexandri, a declamat'o cu simțĕmĕntŭ și bine d-nulŭ Nicolae Ludu, învĕțătorulŭ alŭ doilea al acesteĭ scóle.

La desvoltarea programuluĭ acesteĭ producțiunĭ literare au contribuitŭ și uniĭ d-nĭ învĕțătorĭ din jurŭ, anume: d-nulŭ George Dobrinŭ, dirigintele scóleĭ grănițerescĭ din Voila, care și-a cetitŭ disertațiunea: *Chiămarea inteligențeĭ române față cu poporulŭ dela sate*," și d-nulŭ E. Prodanŭ, învĕțătorŭ la scóla capitală din Avrigŭ, care a rostitŭ în modŭ comicŭ unŭ „*Monologŭ ocasionalŭ*« plinŭ de spiritŭ, combatĕndŭ maĭ multe rele din societatea omenéscă. Atâtŭ disertantele câtŭ și monologistulŭ au satisfăcutŭ pe deplinŭ chiămăreĭ lorŭ. Amintescŭ acĭ pe d-șóra Elena Prodanŭ, învĕțătóresă în Voila, care a esecutatŭ solo frumosulŭ cântecŭ popularŭ „*Fântâna cu treĭ isvóre*." D-șóra Prodanŭ, costumată națiunalŭ, cum era, avĕndŭ și o voce curată și plăcută, a transpusŭ cugetile celorŭ presențĭ la viéța dela țeră, unde nu arareorĭ audĭ pe poporŭ cântându-șĭ năcasurile așa cum scie elŭ. „*Adio Bucurescĭ*" romanță cântată duetŭ de d-niĭ George Taflanŭ și Nicolae Ludu, a fostŭ unŭ plăcutŭ contrastŭ alŭ cânteculuĭ popularŭ de maĭ nainte.

La sfîrșitulŭ producțiuneĭ m. o. d-nŭ Iuliu Danŭ, administratorŭ protopresbiteralŭ și inspectorŭ districtualŭ de scóle, prin câteva cuvinte alese și-a arĕtatŭ mulțămirea față de astfelŭ de întreprinderĭ salutarĭ și a îndemnatŭ pe d-niĭ învĕțătorĭ a arangia și pe viitorŭ astfelŭ de producțiunĭ literare, carĭ suntŭ de folosŭ pentru poporulŭ nostru.

După producțiune a urmatŭ petrecere cu jocŭ. În timpulŭ pauseĭ optŭ junĭ Becleneni în frunte cu d-nulŭ George Taflanŭ, ca vătafŭ alŭ lorŭ, au esecutatŭ jocurile istorice *Călușarulŭ* și *Bătuta* cu o tactică rară. Publicŭ asistentŭ am vĕdutŭ din tóte părțile. Preoțĭ, învĕțătorĭ, notarĭ și alțĭ inteligențĭ din cele maĭ îndepărtate locurĭ n'au lipsitŭ. Venitulŭ, după cum am înțelesŭ, a fostŭ frumosŭ. Se vorŭ bucura scolariĭ miserĭ dela scóla din Becleanŭ, când din acestŭ venitŭ li se vorŭ cumpăra rechisite de învĕțămĕntŭ și alte lucrurĭ, a cărorŭ lipsă se găsesce în totŭ loculŭ.

Etă adevĕratulŭ fructŭ alŭ ostenelelorŭ: scólă corĕspundĕtóre întru tóte. Becleanulŭ se póte bucura, și cu elŭ veteranulŭ preotŭ din locŭ Ionŭ Bârsanŭ, care a condusŭ și conduce lucrurile, că astădĭ strălucesce în

FOILETONU.

Satira în genere și în specie.

Satira la Românĭ.

(Conferința d-luĭ G. Marianu ținută în séra de 8 Februarie 1887 la Ateneulŭ din Bucurescĭ.)

(Urmare și fine.)

Grigore Alexandrescu, care a fostŭ dusŭ la mormĕntŭ părăsitŭ de toțĭ prietenii sĕĭ, este unulŭ din ceĭ maĭ de frunte satiricĭ. Sentimentulŭ patrioticŭ, pe care ilŭ găsimŭ în genere la toțĭ scriitoriĭ epoceĭ nóstre de renascere, e fórte desvoltatŭ la densulŭ. Elŭ e poetŭ filosofŭ când dice:

De'mbunătățirĭ rele câtŭ vreĭ suntemŭ sătuĭ
seu
Ce-ĭ pasă bieteĭ turme în vecĭ nenorocită,
Sĕ scie de ce mână va fi măcelărită
Și decă are unulŭ sĕu mulțĭ asupritorĭ?

E poetŭ alŭ inimeĭ când scrie »*Candela*" sĕu „*Elisa*". E satiricŭ când scrie fabulele sale, din carĭ conferențiarulŭ cetesce una, ce pare a fi scrisă pentru vremea nóstră de adĭ.

Alexandrescu are multe din subiectele, ce le tratéză, originale, cum e „*Boulŭ și vițelulŭ*" „*Toporulŭ și Pădurea*", etc.

Poesia cetită este: „*Vulpea liberală*",

Vulpea fără încetare
Strigă în gura mare
Că, de când Elefantulŭ peste pădurĭ domnesce
Trebile mergŭ la vale și lumea pătimesce,
Că este nedreptate,
Că o sĕ cheltuiască
Veniturile tóte
Pentru masa crăiască
D'acestea, elefantulŭ, câtŭ a luatŭ de scire,
Temĕndu-se, cu dreptulŭ, de vre-o rĕsvrătire,
Pe epure la vulpe cu unŭ biletŭ trămise,
O invită la curte, o îmbrățișă și'ĭ dise:
„Am aflatŭ jupănésă, că aĭ mare talentŭ.
„Voiu sĕ te punŭ în păne.
»Și, începĕndŭ de mâne,
»Ițĭ dămŭ cu mulțămire,
„Ca unŭ semnŭ de cinstire,
„Alŭ găinilorŭ nóstre întinsŭ departamentŭ.
„Cautățĭ bine treba".
— „Pe seama mea te lasă",
Rĕspunse oratorulŭ. Și sărutându-ĭ laba,
Se'ntorse-acasă.
În diua viitóre,
Vulpea ca totdeuna veni la adunare;
Dér însĕ oblojită, pe sub barbă legată
Și cu unŭ lipanŭ mare la capŭ înfășurată,
— »Ce aĭ? de ce eștĭ astfelŭ?« O întrebară tóte.
— „Imĭ-e rĕu de-aseră, îmĭ-e rĕu câtŭ se póte
„Și cu trebile țĕreĭ mĕ lăsațĭ în pace.
„Craiulŭ șcie ce face.
»Elŭ ne'ncetatŭ gândesce la alŭ obștei folosŭ.
»Adio! sunt bolnavă....
M'am înecatŭ c'unŭ osŭ
Cunoscŭ mulțĭ liberalĭ, la vorbe se întrecŭ.
Dér până în sfârșitŭ cu óse se înecŭ.

*

D. *G. Crețeanu*, care a scrisŭ frumóse poesiĭ lirice autorulŭ „*Cânteculuĭ străinătățiĭ*":

Fiă pânea câtŭ de rea,
Totŭ maĭ bine'n țera mea!

a făcutŭ și satire. A descrisŭ întruna pe ambițioșiĭ politicĭ, carĭ trecŭ când într'unŭ câmpŭ politic, când într'altul. De atuncĭ, dice conferențiarulŭ, suntŭ 14 anĭ; decĭ fiindŭ la adăpostulŭ epoceĭ și sub scutulŭ unuĭ inamovibilŭ, nu mĕ temŭ că voiu fi acusatŭ, că voiescŭ a vorbi de uneledin persónele eșite la obraze de când cu *era nouă* în care trăimŭ.

Sfruntilă, eroulŭ acestuĭ poetŭ, nu e boierŭ nou, ci ciocoiu nou. Altele suntŭ moravurile boeruluĭ, altele moravurile ciocoiuluĭ. Din tagma lorŭ, ceĭ maĭ periculoșĭ suntŭ ciocoiĭ politicĭ. Eĭ suntŭ sĕu *aĭ guvernuluĭ* și atuncĭ corupŭ pe orĭ-ce guvernŭ îĭ ia cu sine; sĕu *aĭ poporuluĭ* și atuncĭ propagă anarhia, corupŭ moralulŭ poporuluĭ și când, prin elŭ se rădică, ilŭ strivescŭ sub picióre. *Sfruntilă* e unŭ ciocoiu alŭ guvernuluĭ. În partea întâia, care s'ar putea intitula: „*Sfruntilă democratŭ*," eroulŭ vorbesce cu unŭ fostŭ amicŭ de colegiu, anume „*Paulŭ*". Intre altele îĭ dice:

Pe draculŭ, ca-altă-dată, de códă nu'lŭ maĭ tragŭ,
Fiindŭ că 'nțelegŭ timpulŭ, fiindŭ că am spiritŭ largŭ.
D'așŭ fi voitŭ virtutea sublimă-a cultiva,
N'așŭ fi 'n aste palate...
Suntŭ suflete naive ce în principiĭ credŭ,
Ce n'au nicĭ de mâncare și 'n teoriĭ se pierdŭ...

mijloculŭ lui frumosulŭ edificiu scolarŭ cu doi invĕţătorĭ harnicĭ, cărora nu le e greu a corespunde chiămărei lorŭ câtŭ numai sĕ póte; se pote bucura, că altă scólă confesională inaintea acesteia în jurŭ nu se află. *n.*

Cutremurŭ de pămêntu în Europa de sudŭ.

In 23 l. c. s'a simţitŭ unŭ cutremurŭ puternicŭ da-alungulŭ Alpilorŭ liguricĭ, dela Marsilia până la Milano şi Livorno, ba chiar şi până la Riva (laculŭ de Garda), şi care mai alesŭ la litoralŭ, între Genua şi Nizza a causatŭ marĭ stricăciunĭ, cădêndŭ victimă acestui cutremurŭ o mulţime de vieţĭ omenescĭ In Bajardo la San-Remo au fostŭ omorite în urma surpării unei bisericĭ 300 persóne, carĭ asistau tocmai atuncĭ la serviciulŭ divinŭ. In Albisola, în Savona şi în Nolli numĕrulŭ morţilorŭ şi alŭ rănitilorŭ a ajunsŭ cifre însemnate, în Dianomarina, unde s'au surpatŭ a treia parte d n case, au fostŭ o mulţime de morţĭ şi răniţĭ, se dice peste 600.

Renumitulŭ astronomŭ Rudolf Falb crede, că puterea cutremurului şĭ-a ajunsŭ maximulŭ ei în Dianomarina, şi că prin urmare vatra acestui cutremurŭ este a căuta, décă nu sub fundulŭ mării, apoi în apropiarea muntelui Fronte şi a muntelui Ceppo. Undele primei sguduiturĭ s'au lăţitŭ peste tótă provincia Pavia şi asupra provinciei de sudŭ. In Marsilia, Genua, Acqui, Casale şi Alexandria au mai urmatŭ, după sguduitura principală, şi mai multe sguduirĭ micĭ. In Nizza, unde prin surparea unei case au fostŭ omorite trei persóne, asemenea s'au ivitŭ mai târdiu câteva sguduiturĭ mai slabe. Cutremurulŭ s'a sêmţitŭ destulŭ de tare şi în Elveţia şi a rĕsuflatŭ tocmai în Grecia, unde în 24 Februarie dimineţa s'au întêmplatŭ sguduiturĭ în mai multe puncte.

In Genua populaţiunea a părăsitŭ casele, cele mai multe familii au petrecutŭ în câmpŭ de frica cutremurului, trăsurile, omnibusele, vagonele şi corăbiile din portŭ erau îndesate de fugarĭ. Din Nizza au plecatŭ în 2 dile 15 mii de călĕtorĭ, spaima a cuprinsŭ întrega populaţiune a oraşului. După o depeşă sosită în Paris s'au scosŭ de sub ruine numai în Dianomarina 700 de cadavre. Poporaţiunea campeză la litoralulŭ mării. In Mentone situaţiunea este fórte tristă, oraşulŭ este părăsitŭ, stradele suntŭ góle, magazinele închise. poporaţiunea a fugitŭ în munţĭ, orĭ tăbăresce sub măslinĭ. Se asigură, că în urma cutremurului în localităţile francese şi italiane au peritŭ peste o miie de persóne.

Convocare. — Domnii membrii ai Reuniunii române de gimnastică şi de cântărĭ din Braşovŭ suntŭ învitaţĭ prin acesta a lua parte la adunarea generală anuală, ce se va ţine Duminecă în 22 Faurŭ st. v. în localulŭ Reuniunei Nr. 132, uliţa Scheilorŭ (casele vĕd. Elena George Ioanŭ) la 3 óre după amedĭ.

Braşovŭ, în 16 Faurŭ 1887.

Ioanŭ Bozoceanu, secretarŭ, — *Ioanŭ Lengerŭ,* preşedinte.

Mulţămită publică. Subsemnatulŭ comitetŭ alŭ Reuniunii femeilorŭ române pentru ajutorarea vĕduvelorŭ sĕrace se simte îndatoratŭ a aduce şi pe calea acesta mulţămită cordială Domnilorŭ nepoţĭ ai reposatului în Domnulŭ Dumitru Eremias pentru darulŭ de 50 fl. făcut de domniele lorŭ fondului reuniunei nóstre întru eternă amintire a numelui unchiului lorŭ. Dumnedeu protegă firma D. Eremias nepoţii.

Braşovŭ, în 31 Ianuariu 1887. *Comitetulŭ.*

Mulţămită. Pe acéstă cale aducŭ mulţămită D. S. Samitca, librarŭ în Craiova, carele mĭ-a trămisŭ 10 esemplare din instructiva istorióră »Miculŭ Andreiu« cu acea dorinţă sĕ-le împărţescŭ între şcolarii mai diligenţĭ. Din acestă scriere am donatŭ 5 esemplare pentru totŭ atâtea bibliotecĭ şcolare, eră restulŭ la 5 şcolarĭ mai diligenţĭ. *Iónŭ Costinŭ,* preotŭ.

Dare de semă. — In urma apelului emisŭ din partea subscrisului comitetŭ au intratŭ în favorea fondului de abcedare şi legendare suma de 75 fl. v. a. şi anume dela următorii domnĭ din Braşovŭ: domnii Fraţii Stănescu 20 fl., Dimitrie Jonciovicia 10 fl., Gr. Birea 10 fl., P. M. Zănescu 10 fl., G. M. Zănescu 5 fl., Verdulŭ (colectante) 20 fl., cărora prin acesta li se esprimă cea mai cordială mulţămită

Sperândŭ că nobilulŭ scopŭ ce urmărimŭ şi frumosulŭ esemplu alŭ d-lorŭ mai susŭ amintiţĭ va servi ca unŭ indemnŭ forte pentru on. publicŭ românŭ cu dare de mână suntemŭ cu tótă stima.

Rodna vechiă, 25 Faurŭ 1887.

Porciusŭ, preşedinte. — *Ioanŭ Popŭ Reteganulŭ,* primŭ-secretarŭ.

Ultime scirĭ

Pesta, 27 Februarie. — Diarulŭ săptĕmânalŭ „la Revue d'Orient" pune din nou în circulaţie scirea, că în cercurile guvernamentale bulgare este vorba de a se proclama regatulŭ şi de a alege pe principele de Battenberg Rege alŭ Bulgariei.

—x—

Parisŭ, 27 Februarie. — Se asigură, că guvernulŭ germanŭ, îngrijitŭ de resultatele alegerilorŭ în Alsaţia-Lorena, unde populaţiunea s'a pronunţatŭ în imensă maioritate pentru candidaţĭ protestatorĭ, este hotărîtŭ a exercita o mare represiune în cele două vechĭ provincii francese, care vorŭ fi supuse unui regimŭ excepţionalŭ de rigóre.

—x—

Viena, 27 Februariu. — „Neue Freie Presse" de adĭ vorbindŭ de atitudinea anti-germană a Rusiei, dice că ea va avea o influinţă decisivă la Berlinŭ şi va înlătura astfelŭ unŭ rĕsboiu între Francia şi Germania.

—x—

Pesta, 27 Februariu. — D. D. Sturza delegatulŭ României pentru încheerea unei convenţii comerciale, trebue sĕ sosească aicĭ după închiderea delegaţiunilorŭ, pentru a reîncepe negociările întrerupte.

—x—

Viena, 28 Februarie. — Scirile rĕspândite de diare în privinţa unei apropiate mobilisărĭ a armatei austro-ungare suntŭ neîntemeiate.

—x—

Lubeck, 28 Februarie. — Poliţia a confiscatŭ 10,000 esemplare ale unui manifestŭ socialistŭ, care conţine atacurĭ violente în contra împĕratului şi principelui de Bismarck.

DIVERSE.

Cununiă. — D-lŭ *Ioanŭ Daloga* şi d şóra *Pelagia Popŭ* şĭ-au serbatŭ cununia lorŭ la 24 Faurŭ 1887 st. n. în biserica gr. cat. din comuna Bichigiu. — Urămŭ tinerei părechĭ vieţă lungă şi fericită!

***

Şarlataniă. — Intr'unŭ orăşelŭ francesŭ se arăta publicului unŭ leu într'o baracă şi provincialĭ întrau cu grămada sĕ vedă pe regele desertului. Unŭ colonelŭ din Parisŭ, venindŭ cu afacerĭ în acelŭ orăşelŭ, întră de asemenea în baracă spre a-i trece de urîtŭ. Minunatulŭ *leu africanŭ* era într'o colivie întunecósă, în care *domesticitorulŭ* tocmai îşĭ incepea producţiunile, dândŭ câtŭ putea cu unŭ bastonŭ în sĕrmanulŭ suveranŭ alŭ animalelorŭ. Leulŭ suferea liniştitŭ acéstă operaţiă înjositóre neîndrăsnindŭ nicĭ sĕ mirie. Colonelulŭ se uita cu băgare de sémă la animalŭ; când îmblânditorulŭ începu din nou: „Acesta e leulŭ celŭ mare africanŭ", colonelulŭ îi tăia vorba dicêndŭ: „Ba nu, domnule, acesta nicĭ nu e leu, ci e cânele meu ce mi s'a furatŭ acum unŭ anŭ." Apoi colonelulŭ strigă: „Hectorŭ! Hectorŭ!" Şi étă că leulŭ sări în susŭ şi începu sĕ dea semne de bucuriă la glasulŭ stăpânului sĕu, care îi desfăcu dela gâtŭ cóma de leu, ce fusese odată póte la vre-unŭ covorŭ vechiu. De altminterĭ *Hectorŭ* era unŭ colosŭ.

***

O esplicare a pregătirilorŭ de rĕsboiu. — „Punchul", diarŭ umoristicŭ din Londra, face mai multe jocurĭ de spiritŭ în privinţa preparativelorŭ de resboiu dintre Francia şi Germania. „România" estrage pe cele mai principale.

Pregătirĭ de rĕsboiu.	*Semnificarea lorŭ.*
Interdicţia absolută a exportului cailorŭ din Francia.	Din causa scumpetei carnei de vacă.
Cumpĕrarea a 10,000,000 cartuşe de către Francia.	Pentru a trage salve cu ocasiunea diferitelorŭ serbărĭ.
Cumpĕrarea a 10,000,000 cartuşe de către Germania.	Pentru a îmbogăţi colecţiunile artistice.
Refusulŭ concediului cerutŭ de către oficerii francesĭ.	Din causa penuriei de danţatorĭ în salónele din garnisóne.
Refusulŭ concediului cerutŭ de către oficerii germanĭ.	Spre a opri pe oficerĭ d'aşĭ cheltui leafa în străinătate.
Mobilisarea completă a armatei francese.	In interesulŭ sănătăţii soldaţilorŭ.
Mobilisarea complectă a armatei germane.	Pentru a putea rĕspunde cu toţii la apelulŭ nominalŭ.
Emisiunea unui împrumutŭ de 100 milióne de către Francia.	Pentru a pava cu macadam stradele ce conducŭ la Bois-de-Boulogne.
Emis. unui imprumutŭ de 100,000,000 de către Germania.	Pentru aşedare de nuoi arborĭ la Unter-den-Linden
Ultimatulŭ Franciei datŭ Germaniei.	Pentru a împedeca rĕsboiulŭ.
Ultimatulŭ Germaniei datŭ Franciei.	Pentru a asigura o pace onorabilă în eternŭ.

Editorŭ: Iacobŭ **Mureşianu.**
Redactorŭ responsabilŭ **Dr. Aurel Mureşianu**

Eu...
Adĭ apĕrŭ pe celŭ tare, strivescŭ pe celŭ mai slabŭ,
Ce este vieţa nóstră? Unŭ şirŭ de contradicerĭ!
Şi numai gugumanii mai potŭ avé convingerĭ.
Mai auditŭ vre-odată la Cameră vorbindŭ,
Tractândŭ de plebă vilă p'egalii mei de erĭ,
Când vĕdŭ majoritatea compusă de boerĭ;
Apostrofândŭ în urmă pe foştĭ'-aristocraţĭ,
Că ţera vorŭ sĕ vêndă la şépte împĕraţĭ?
La scopu-mĭ spre-a ajunge nimicŭ nu m'a opritŭ;
Fuiu arrogantŭ cu slabii, cu cei tarĭ umilitŭ;
Din tabĕră în alta d'a rêndulŭ am trecutŭ;
Unde scuipam erĭ, astădĭ mĕ'ntorcŭ ca sĕ sĕrutŭ.
Aşa mĭ-am făcutŭ drumulŭ, aşa m'am ridicatŭ;
De trei orĭ fuiu ministru şi adi sunt în Senatŭ,
Nu dor că nu potŭ încă ministru a mai fi,
Der voiu câtă-va vreme a mĕ mai odihni.
. . . .
Spre-a umili mai tare pe foşti-aristocraţĭ,
Ii imitămŭ în tóte, noi, capĭ de democraţĭ.

Paulŭ îi dice:
In loculŭ boeriei, eu vĕdu că'sŭ ridicaţĭ
O castă mai avidă de ómenĭ leşinaţĭ,
Ce nu cunoscŭ pudórea, ce nu au nicĭ unŭ frĕu
Ce-ţĭ taie diua mare chiar punga dela brîu.

Acusatŭ că ar ataca persóne anume, poetulŭ se disculpă prin partea a doua, ce cuprinde jurnalulŭ lui Sfruntilă.

1872.

Culegŭ cu fericire onorile ce-mĭ vinŭ
De crucĭ, stele, cordone, mĭ-e gâtulŭ, peptulŭ plinŭ.
La dile de paradă, când tóte le înşirŭ,
Stau ore la oglindă şi singurŭ mĕ admirŭ;
Puterea e a nóstră şi ţera suntemŭ noi,
La criticĭ, invective, rĕspunsulŭ e *aşa-voiu.*
Câte va sĕptĕmânĭ în urmă:
Nu e destulŭ puterea în mână ca sĕ ţii,
E totulŭ la putere lungŭ timpŭ sĕ te menţii.

Unŭ planŭ d'organisare am conceputŭ sublimŭ
Cu dênsulŭ la putere p'unŭ secolŭ ne'ntărimŭ.
La noi n'a domnitŭ încă sistemulŭ feudalŭ,
Ei bine! ilŭ vomŭ face sistemŭ. . *naţionalŭ.*

Justiţia pe mâna poliţiei voiu da.
. . . .
In statŭ mai mare fi-voiu eu dupĕ suveranŭ,
Precum *Vizirulŭ* este la Turcĭ dupĕ Sultanŭ.

Ce sfêrşitŭ a avutŭ acestŭ nenorocitŭ? Poetulŭ ne spune:

Sfruntilă ajunsese mai susŭ decâtŭ visase
. . . .
Er când o eră nouă deschise-o largă cale
La toţĭ făr'osebire, elŭ fu nesăţiosŭ
S'ajungă câtŭ mai iute. Prin meritele sale
De ar fi 'ntreprinsŭ cercarea, nimica mai frumosŭ,
Der uită
Câtŭ e datorŭ
Ideilorŭ moderne, sorgintea lui obscură.
Visă o ţeră sclavă cu dênsulŭ dictatorŭ.

Din nefericire pentru elŭ, vechii linguşitorĭ ilŭ părăsiră,

Ér ómenii de bine toţĭ ilŭ despreţuiau.
Zăpăcitŭ de idei fixe,
Pe strade rătăcia;
O mantă şi-o corónă domnéscă vré a'şĭ face
La cânii din rĕspântii discursurĭ lungĭ ţinea
Intr'o di fu luatŭ şi
Când se tredi, Sfruntilă era la *Balamucŭ,*

***

Conferenţiarulŭ termină dicêndŭ că e bine ca la Ateneu sé se permită orĭ-ce subiecte. Nu numai purŭ scienţifice seu de teorii politice şi sociale, ci şi studii de moravurĭ şi lucrurĭ mai înţepătóre, căcĭ numai aşa se póte ajunge pe deplinŭ la idealulŭ Ateneului: *reforma mintală.*

Forte bine a făcutŭ conferenţiarulŭ că a luatŭ satirele mai de multŭ ceva. Singurulŭ lucru ce i s'ar puté obiecta este, că nu a pomenitŭ pe *Mihailŭ Eminescu,* care n'a făcutŭ satire politice, der lucrările sale în acestŭ genŭ, deşi puţine, trebue sĕ'i asigure unŭ primŭ locŭ printre satiriştĭ. Şi mai alesŭ că satira sa urmăreşce, cum dicea şi conferenţiarulŭ, formarea caracterelorŭ.

Mai multŭ decâtŭ orĭ când satira îşĭ are locŭ adĭ, pentru că ceea ce ne lipsesce suntŭ caracterele... Sfruntilă nu e într'unŭ singurŭ esemplarŭ.

(„România") *Gheorghe dela Plevna.*

Cursulŭ la bursa de Viena

din 28 Februariu st. n. 1887

Rentă de aurŭ 5%	96 70
Rentă de hârtiă 5%	86 90
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	147 50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	96.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	— —
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	113 —
Bonurĭ rurale ungare	104.90
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C4.90
Bonurĭ rurale Banat-Timișŭ	104 00
Bonurĭ cu cl. de sortare	104.—
Bonurĭ rurale transilvane	104 —
Bonurĭ croato-slavone	104 50
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	99.50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	118.25
Losurile pentru regularea Tisei și Segedinului	120 25
Renta de hârtiă austriacă	78 50
Renta de arg. austr.	80 05
Renta de aurŭ austr.	108 75
Losurile din 1860	133.—
Acțiunile băncei austro-ungare	853 —
Act. băncei de creditŭ ung.	284.—
Act. băncei de creditŭ austr.	273.20
Argintulŭ	—.—
Galbinĭ împărătescĭ	6.02
Napoleon-d'orĭ	10.12
Mărcĭ 100 împ. germ.	62.70
Londra 10 Livres sterlinge	128.15

Bursa de Bucurescĭ.

Cota oficială dela 15 Februarie st. v. 1887.

	Cump.	vend.
Renta română (5%)	$89^1/_2$	$90^1/_2$
Renta rom. amort. (5%)	$91^1/_2$	$92^1/_2$
» convert. (6%)	85—	84—
Impr. oraș. Buc. (20 fr.)	$33^1/_2$	$37^1/_2$
Credit fonc. rural (7%)	$98^1/_2$	$99^1/_2$
» » » (5%)	83—	84—
» » urban (7%)	96—	97—
» » » (6%)	89—	90—
» » » (5%)	79—	80—
Banca națională a Romàniei 500 Lei	——	——
Ac. de asig. Dacia-Rom.	——	——
« » » Națională	——	——
Aurŭ contra bilete de bancă	19.50	20.50
Bancnote austriace contra aurŭ	1.98	2.00

Cursulu pieței Brașovu

din 1 Martie st. n. 1887

Bancnote românescĭ	Cump.	8.39	Vênd.	8.42
Argint romanesc	»	8.35	»	8.40
Napoleon-d'orĭ	»	10.07	»	10 12
Lire turcescĭ	»	11.44	»	11.48
Imperialĭ	»	10.44	»	10.48
Galbenĭ	»	5 95	»	6.00
Scrisurile fonc. »Albina«	»	101.—	»	102.—
Ruble Rusescĭ	»	116.—	»	117.—
Discontulŭ	»	7—10% pe anŭ.		

Nr. 63/1887.
a. f. sc. c. d.

Concursŭ la postulŭ de profesorŭ de musică și cântărĭ.

Până în 25 Martie 1887 la 6 óre după amédĭ se primescŭ aicĭ suplicele celorŭ ce vorŭ voi a ocupa postulŭ de profesorŭ de musică și cântărĭ la institutele de învĕțământŭ din Năsĕudŭ, susținute din fondulŭ scolasticŭ centralŭ de aicĭ, și anume:

1. Cu salarŭ de 800 fl. v. a. pe anŭ, cu dreptulŭ de înaintare după trei anĭ la 900 fl. v. a. și cu dreptŭ de pensiune și adause decenale după acestŭ salarŭ ca la ceilalțĭ profesorĭ gimnasialĭ, decă va dovedi:

a) că a absolvatŭ obiectele la vr'unŭ conservatorŭ de musică ordinarminte și are practică cu succesŭ de trei anĭ, purtare nemaculată și capacitatea de a da instrucțiune în tóte instrumentele obicĭnuite la orchestru, precum și din cântare.

2. Cu 700 fl. pe anŭ salarŭ la cei ce nu vorŭ puté dovedi calificațiune peplină ca sub 1.

3. Concurenții îșĭ vorŭ arĕta originea prin carte de botezŭ.

4. Cei ce voiŭ sci limba română și vorŭ dovedi că potŭ propune în ea, vorŭ fi preferițĭ, ceilalțĭ însĕ vorŭ avé a dovedi că în 3 anĭ o vorŭ puté învĕța așa ca sĕ pótă propune.

5. Suplicele se vorŭ adresa: la comisiunea administrătóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ în Năsĕudŭ.

Din ședința comisiunei administrătóre de fondurile scolastice centralĭ districtualĭ.

Năsĕudŭ, 2 Faurŭ 1887.

Președintele: **Ionŭ Ciocanŭ.** Secretarulŭ: **Ioachimŭ Mureșianu.**

Láttam:

Beszetercze, 1887 18/2.

Br. Bánffy Dezső, főispán.

Mersulŭ trenurilorŭ

Valabilŭ dela 1 Octomvre st. n. 1886.

pe linia **Predealŭ-Budapesta** și pe linia **Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta** a calei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ de persone	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Bucurescĭ	—	—	—	7.30
Predealu (	—	—	—	1.14
(	—	—	—	—
Timișŭ	—	—	—	1.45
Brașovŭ (	—	—	—	—
(	7.47	—	4.16	2.32
Feldióra	8.24	—	5.02	—
Apatia	8 51	—	5.43	—
Agostonfalva	9.14	—	6.15	—
Homorodŭ	9.51	—	7.06	—
Hașfaleu	11.03	—	8.52	—
Sighișóra (	11.29	—	9.19	—
(	11.26	—	9.31	—
Elisabetopole	12 00	—	10.16	—
Mediașŭ	12.29	—	10.57	—
Copsa mică	12.44	—	11.19 11.31	—
Micăsasa	1.05	—	11.52	—
Blașiu	1.34	—	12.31	—
Crăciunelŭ	1.46	—	12.48	—
Teiușŭ	2.09	—	1.22	—
Aiudŭ	2.39	—	2.18	—
Vințulŭ de susŭ	3.01	—	2.48	—
Uióra	3.08	—	2.56	—
Cucerdea	3.14	—	3 64	—
Ghirisŭ	3.53	—	4 51	—
Apahida	5.10	—	5.28	—
Clușiu (	5.30	—	5 56	—
(	—	6 03	—	8.00
Nedeșdu	—	6.21	—	8.36
Ghirbĕu	—	—	—	9.02
Aghirișŭ	—	—	—	9.32
Stana	—	—	—	10.11
Huiedinŭ	—	7.14	--	10.51
Ciucia	—	7.43	—	12 16
Bucia	—	—	—	12.50
Bratca	—	—	—	1.21
Rév	—	8.22	—	2.02
Mező-Telegd	—	8.48	—	3.06
Fugyi-Vásárhely	—	—	—	3.38
Várad-Velințe	—	—	—	3.54
Oradia-mare (	—	9.13	—	4.05
(	—	9.18	10.55	4.50
P. Ladány	—	10.38	1.23	7.28
Szolnok	—	12.20	3.24	—
Buda-pesta	—	2.15	10.06	—
Viena (	—	—	2.15	—
(	—	8.00	6.05	—

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de pers.	Tren accelerat	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persone	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	—	—	—	—
Budapesta	7.40	2.—	3.10	6.20	8.00
Szolnok	11.05	3.58	7.38	9.34	11.40
P. Ladany	2 02	5.28	5 40	11.26	2.31
Oradea mare	4.12	6.58	9.14	1.38	—
Várad-Velencze	—	—	9.24	2.06	
Fugyi-Vásárhely	—	—	9 41	2 17	—
Mezö-Telegd	—	7.33	10 19	2.40	—
Rév	—	8.04	11.38	3.24	—
Bratca	—	—	12.18	3.47	—
Bucia	—	—	12.54	4.07	—
Ciucia	—	8.58	1.57	4.33	—
Huiedin	—	9.28	3.11	5.15	—
Stana	—	—	3.40	5.34	—
Aghiriș	—	—	4.15	5.55	—
Ghirbĕu	—	—	4.36	6.07	—
Nedeșdu	—	—	4.58	6.24	--
Clușiu (	—	10.28	5.26	6.43	--
(	11.00	—	—	—	7.08
Apahida	11 19	—	—	—	7.36
Ghiriș	12 30	—	—	—	9.06
Cucerdea (	1.01	—	—	—	9.53
(	1 06	—	—	—	10.—
Uióra	1.13	—	—	—	10.09
Vințulŭ de susŭ	1.20	—	—	—	10.19
Aiudŭ	1.41	—	—	—	10.48
Teiușŭ	2.00	—	—	—	11.14
Crăciunelŭ	2 35	—	—	—	12.12
Blașŭ	2.48	—	—	—	12.30
Micăsasa	3.20	—	—	—	1.12
Copșa mică	3 36	—	—	—	1.32
Mediașŭ	4.00	—	—	—	2.18
Elisabetopole	4.35	—	--	—	3.03
Sigișóra	5.12	—	—	—	3.49
Hașfaleu	5.37	—	—	—	4.28
Homorod	7.02	—	—	—	6.16
Agostonfalva	7.43	—	—	—	7.06
Apatia	8.11	—	—	—	7.46
Feldióra	8.41	—	—	—	8.25
Brașovŭ (	9.21	—	—	—	9.15
(	—	—	1.55	—	—
Timișŭ	—	—	2.53	—	—
Predealu (	—	—	—	—	--
(	—	—	3.28	—	—
Bucurescĭ	—	—	9.35	—	—

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiușŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Teiușŭ	11.24	—	2.40
Alba-Iulia	11.39	—	3.14
Vințulŭ de josŭ	12.30	—	4.22
Șibotŭ	12.52	—	4.50
Orăștia	1.01	—	5.18
Simeria (Piski)	2.03	—	5.47
Deva	2 52	—	6.35
Branicĭca	3.23	—	7.02
Ilia	3.55	—	7.28
Gurasada	4.08	—	7.40
Zam	4.25	—	8.11
Soborșin	5 30	—	8.46
Bĕrzova	5 56	—	9 33
Conopŭ	6.27	—	9 53
Radna-Lipova	6.47	—	10 27
Paulișŭ	7.28	—	10.42
Gyorok	7.43	—	10.58
Glogovațŭ	7.59	—	11 25
Aradŭ	8.28	—	11.39
Szolnok	8 42	—	4 52
(	—	—	5.12
Budapesta	—	—	8.20
Viena	—	—	6.05

Budapesta-Aradŭ-Teiușŭ.

	Trenŭ de persone	Trenŭ de persone	Trenŭ omnibus
Viena	11.10	12 10	—
Budapesta	8.20	9.05	—
Szolnok (	11.20	12.41	—
(	4.10	5.45	—
Aradŭ	4.30	6.—	7.04
Glogovațŭ	4 43	6.13	7.22
Gyorok	5 07	6.38	7.58
Paulișŭ	5.19	6.51	8 17
Radna-Lipova	5 41	7.10	8 36
Conopŭ	6 (9	7.37	—
Bêrzova	6.28	7.55	—
Soborșin	7 25	8.42	—
Zam	8 01	9.12	—
Gurasada	8 34	9.41	—
Ilia	8 55	9. 8	—
Branicĭca	9 19	10.17	—
Deva	9 51	10 42	- -
Simeria (Piski)	10.35	11 07	—
Orăștiă	11.11	11.37	—
Șibotŭ	11.43	12.—	—
Vințulŭ de josŭ	12 18	12.29	- -
Alba-Iulia	12 36	12.46	—
Teiușŭ	1 29	1.41	--

Aradŭ-Timișóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne	Trenu mixt
Aradŭ	5.48	—	6.05
Aradulŭ nou	6.19	—	6.33
Németh-Ságh	6.44	—	6.58
Vinga	7.16	—	7.29
Orczifalva	7.47	—	7.55
Merczifalva	—	—	—
Timișóra	9.02	—	9.08

Simeria (Piski) Petroșenĭ

	Trenu de persone	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Simeria	11.25	—	2.42
Streiu	11.58	—	3.25
Hațegŭ	12.46	—	4 16
Pui	1.37	—	5.11
Crivadia	2.24	—	5.58
Banița	3.05	—	6 41
Petroșenĭ	3.37	—	7.12

Timișóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timișóra	6.25	—	5.00
Merczifalva	—	—	—
Orczifalva	7.46	—	6.32
Vinga	8.15	—	7.02
Németh-Ságh	8.36	—	6.23
Aradulŭ nou	9.11	—	8.01
Aradŭ	9.27	—	8.17

Petroșenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ de pers.	Trenŭ omnibus	Trenŭ mixt
Petroșenĭ	10 07	—	6.10
Banița	10 48	—	6.53
Crivadia	11.25	—	7 37
Pui	12 05	—	8.20
Hațegŭ	12 42	—	9.01
Streiu	1.22	—	9.52
Simeria	1.53	—	10.31

Tipografia *ALEXI* Brașovŭ. Hârtia din fabrica d-lorŭ Königes & Kopony, Zernescĭ